Lietas Nr. C30829716
Lietas arhīva Nr. CA-2325-17/35

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 21.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Sandra Krūmiņa,
tiesnese Dace Jansone,
tiesnese Inese Grauda,
ar tiesas sēžu sekretāri Inesi Pelēkzirni,
piedaloties prasītāja /pers. A/ pilnvarotajam pārstāvim /pers. B/, atbildētājas /pers. C/ pilnvarotajai pārstāvei zvērināta advokāta palīdzei Laumai Balodei,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 27.februāra spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] /pers. A/ un /pers. C/ ir kopīgs bērns – 2005.gada 24.augustā dzimušais /pers. D/.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 16.maija spriedumu apmierināta /pers. C/ prasība pret /pers. A/ par uzturlīdzekļu piedziņu – nospriests piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai ikmēneša uzturlīdzekļus bērna /pers. D/ uzturēšanai 175 EUR apmērā, bet ne mazāk kā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, sākot no 2016.gada 7.marta līdz bērna pilngadībai.

[3] /pers. A/ 2016.gada 16.novembrī cēlis tiesā prasību pret /pers. C/, kurā lūdzis samazināt uzturlīdzekļu apmēru un turpmāk noteikt tos likumā noteiktajā minimālajā apmērā, konkrēti, 30 % apmērā no valstī noteiktās minimālās darba algas.

Prasītājs prasības pieteikumā atsaucies uz Civillikuma 179.panta pirmo, otro daļu, Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, un prasību pamatojis ar šādiem apstākļiem.

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa, taisot 2016.gada 16.maija spriedumu lietā par uzturlīdzekļu piedziņu un izvērtējot /pers. A/ mantisko stāvokli, ir konstatējusi, ka viņam pieder zemnieku saimniecība /Nosaukums A/ un nekustams īpašums /Nosaukums B/ /adrese A/, un ka viņš saņem darba samaksu zemnieku saimniecībā /Nosaukums C/. Lai arī /pers. A/ tiesai ir paskaidrojis, ka viņam piederošā zemnieku saimniecība nes tikai zaudējumus, tiesa piedzinusi no viņa uzturlīdzekļus 175 EUR apmērā.

2016.gada jūnijā zemnieku saimniecībai /Nosaukums A/ uzsākts likvidācijas process, 2016.gada 1.novembrī tā izslēgta no Uzņēmumu reģistra. Prasītājs strādā zemnieku saimniecībā /Nosaukums C/ un saņem minimālo darba algu 370 EUR mēnesī pirms nodokļu nomaksas. Līdz ar to šobrīd viņam ir tāds mantiskais stāvoklis, ka viņš var maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam tikai minimālajā 111 EUR apmērā.

[4] Atbildētāja/pers. C/ savā rakstveida paskaidrojumā prasību nav atzinusi un norādījusi, ka viņa, iepazinusies ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 16.maija spriedumu un prasības pieteikumā norādīto, ir secinājusi, ka pēc sprieduma taisīšanas nav mainījušies apstākļi, kas var ietekmēt bērna uzturam maksājamo uzturlīdzekļu apmēru.

Likvidējoties zemnieku saimniecībai /Nosaukums A/, prasītājs ir atbrīvojies no pienākuma uzturēt zaudējumus nesošu uzņēmumu, līdz ar to šis apstāklis ir tikai uzlabojis viņa mantisko stāvokli. No prasības pieteikumam pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 10.novembra izziņas izriet, ka prasītāja ienākumu apmērs nav mainījies. Prasības pieteikumam nav pievienots dokuments, kas apliecinātu, ka prasītāja ģimenei ir piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss.

Bērna uzturam nepieciešamo izdevumu apmērs un atbildētājas mantiskais stāvoklis pēc sprieduma taisīšanas nav mainījies.

[5] /pers. A/ pilnvarotais pārstāvis pirmās instances tiesas sēdē paskaidrojis, ka pēc tiesas sprieduma taisīšanas lietā par uzturlīdzekļu piedziņu ir mainījies arī tas, ka viņš vairs nav nekustama īpašuma /Nosaukums B/ /adrese/ (zemes gabala 20,8 ha platībā) īpašnieks, jo viņš to 2016.gada 9.augustā uzdāvinājis savai sievai /pers. C/.

[6] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 27.februāra spriedumu /pers. A/ prasība noraidīta, piespriežot no viņa par labu /pers. C/ izdevumus advokāta palīdzības samaksai 181,50 EUR apmērā.

Spriedumā norādīti šādi argumenti.

Ar 2016.gada 7.jūnijā spēkā stājušos Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 16.maija spriedumu no /pers. A/ par labu /pers. C/ piedzīti uzturlīdzekļi bērna /pers. D/ uzturam 175 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 203.panta ceturtajā daļā noteikts, ka, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Līdz ar to tiesai, lai izlemtu jautājumu par uzturlīdzekļu apmēra grozīšanu, ir jākonstatē ka pēc sprieduma taisīšanas ir mainījušies apstākļi, kas var ietekmēt maksājamo uzturlīdzekļu apmēru.

Tiesa 2016.gada 16.maija spriedumā, izvērtējot pušu mantisko stāvokli, ir konstatējusi, ka /pers. C/ laikā no 2015.gada janvāra līdz 2016.gada februārim saņēmusi darba samaksu 17 775,80 EUR apmērā pirms nodokļu nomaksas, laikā no 2015.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 31.decembrim saņēmusi pabalstus 136,56 EUR apmērā un ka viņai pieder transportlīdzeklis Škoda Fabia ar /reģistrācijas numurs/. /pers. A/ ir nekustama īpašuma /Nosaukums B/ /adrese/ (zemes gabala 20,8 ha platībā) īpašnieks, zemnieku saimniecības /Nosaukums A/ īpašnieks, viņš laikā no 2015.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 31.decembrim zemnieku saimniecībā guvis ienākumus 849 EUR apmērā, laikā no 2015.gada 15.decembra līdz 2016.gada 29.februārim saņēmis darba samaksu zemnieku saimniecībā /Nosaukums C/ 1 053,60 EUR apmērā.

/pers. A/ prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu pamatojis ar to, ka pēc sprieduma taisīšanas lietā par uzturlīdzekļu piedziņu viņam piederējusī zemnieku saimniecība /Nosaukums A/ ir likvidēta un izslēgta no Uzņēmumu reģistra un ka viņš vairs nav nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ /adrese/ (zemes gabala 20,8 ha platībā) īpašnieks.

Ar lietai pievienotajiem dokumentiem apstiprinās prasītāja norādītie apstākļi, bet tie nevar būt par pamatu uzturlīdzekļu apmēra samazināšanai. Atbildētāja pamatoti norādījusi, ka zaudējumus nesošas zemnieku saimniecības likvidācija nevar pasliktināt tās īpašnieka mantisko stāvokli. Nekustamo īpašumu prasītājs ir uzdāvinājis (bez atlīdzības atsavinājis) savai sievai /pers. C/, neskatoties uz to, ka viņam saskaņā ar Civillikuma 179.pantu ir pienākums uzturēt savu bērnu un ir pienākums izpildīt spēkā stājušos tiesas spriedumu par uzturlīdzekļu piedziņu. Būtībā prasītājs pats ar savām apzinātām darbībām ir veicinājis savas mantas samazināšanos, kas dod pamatu secinājumam, ka viņš vēlas izvairīties no sprieduma izpildes.

Jāņem vērā, ka nekustamais īpašums ir palicis /pers. A/ ģimenē, līdz ar to arī viņš no tā var gūt labumus. Bez tam prasītājs turpina strādāt zemnieku saimniecībā "/Nosaukums C/".

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa, 24.panta otrā daļa paredz, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

[7] /pers. A/ 2017.gada 17.martā iesniedzis apelācijas sūdzību, ar kuru pārsūdzējis pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīti prasības pieteikumā jau norādītie apstākļi un šādi iebildumi.

Tiesa nepamatoti secinājusi, ka /pers. A/ viņam piederošo nekustamo īpašumu /Nosaukums B/ /adrese/ atsavinājis /pers. C/ ar mērķi izvairīties no uzturlīdzekļu maksāšanas. Faktiski tas tika darīts tāpēc, ka prasītājs šobrīd strādā zemnieku saimniecībā /Nosaukums C/, bet /pers. C/ ir saimniecība, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu ražošanu. Tiesai, izšķirot strīdu par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, bija jāņem vērā fakts, ka prasītāja vienīgie ienākumi ir darba samaksa zemnieku saimniecībā /Nosaukums C/ 370 EUR apmērā pirms nodokļu nomaksas un 272 EUR apmērā pēc nodokļu nomaksas, kā arī jāvērtē abu vecāku mantiskais stāvoklis.

[8] Apelācijas sūdzības iesniedzēja – prasītāja /pers. A/ pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ apelācijas instances tiesas sēdē apelācijas sūdzību un prasību uzturēja, izsakot apelācijas sūdzībā un prasības pieteikumā jau minētos apsvērumus.

[9] Atbildētājas/pers. C/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāta palīdze Launa Balode apelācijas instances tiesas sēdē /pers. A/ apelācijas sūdzību un prasību neatzina, izsakot rakstveida paskaidrojumos jau minētos iebildumus. Pārstāve papildus norādīja, ka prasītājs, iespējams, saņem papildus ienākumus, kas netiek uzrādīti.

M o t ī v u d a ļ a

[10] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietai pievienotos pierādījumus, apsvērusi apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, atzīst, ka /pers. A/ apelācijas sūdzība un prasība nav pamatotas.

[10.1] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka šā sprieduma [6] punktā norādītais pirmās instances tiesas pamatojums ir pareizs un pietiekams, tāpēc saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu tam pievienojas.

[10.2] /pers. A/ savā apelācijas sūdzībā norādījis tādus argumentus, kas jau ir atspēkoti pirmās instances tiesas spriedumā.

Tiesa ir izvērtējusi /pers. A/ mantisko stāvokli un pamatoti secinājusi, ka prasītāja apzinātas darbības (zaudējumus nesošas zemnieku saimniecības likvidācija un nekustamā īpašuma atsavināšana bez atlīdzības), kas vērstas uz sava mantiskā stāvokļa pasliktināšanu, nevar būt par pamatu nepilngadīgā bērna uzturam piedzīto uzturlīdzekļu apmēra samazināšanai.

Papildus norādāms, ka darba samaksa, ko /pers. A/ saņem zemnieku saimniecībā /Nosaukums C/, nav būtiski mainījusies – ja laikā no 2016.gada janvāra līdz jūnijam tā bijusi 302,40 līdz 403,20 EUR apmērā, tad šobrīd, kā to norādījis prasītājs un kā tas apstiprinās ar lietai pievienotajiem dokumentiem, tā ir 370 EUR.

/pers. A/ savā prasības pieteikumā nav norādījis, ka maksājamo uzturlīdzekļu apmērs ir samazināms arī tāpēc, ka ir mainījies otra vecāka mantiskais stāvoklis, kā arī nav apstrīdējis /pers. C/ norādīto, ka viņas mantiskais stāvoklis nav mainījies, līdz ar to tiesai nebija pamata atkārtoti izvērtēt bērna mātes mantisko stāvokli.

[10.3] Noraidot /pers. A/prasību, no viņa saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta trešo daļu piespriežami /pers. C/ samaksātie izdevumi advokāta palīdzības samaksai, bet ne vairāk kā šā panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktā noteiktajā apmērā.

No lietai pievienotajiem maksājumu dokumentiem izriet, ka /pers. C/ lietā ir bijuši izdevumi advokāta palīdzības samaksai kopā 363 EUR apmērā. Ņemot vērā, ka prasības summa ir 732 EUR ((175 EUR – 114 EUR) * 12 mēneši), aprēķināms, ka atlīdzināmo izdevumu apmērs ir 219,60 EUR (30 % no 732 EUR).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu nosakāms, ka spriedums daļā par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432. – 434.pantu, 454.panta pirmo, otro daļu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

/pers. A/ prasību pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu pilnīgi noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 219,60 EUR (divi simti deviņpadsmit *euro* un 60 *centu*) apmērā.

Spriedums daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgi izpildāms 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā un samaksājot drošības naudu 300 EUR apmērā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 5.jūlijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Krūmiņa

Tiesnese D.Jansone

Tiesnese I.Grauda